

Visarga Sandhi

In a small number of Sanskrit indeclinables, used as prefixes, final ರ್, ಸ್ and ಃ interchange or become ಶ್ or ಷ್ according to the initial letter of the second member of the compound word. Such indeclinables are ದುಸ್ (evil, difficult), ನಿಸ್ (separation from), ಪುನರ್ (again) and ಪ್ರಾತರ್ (in the morning). Followed by words with an initial vowel or having as initial consonant one of the third, fourth or fifth letters in the classes of consonants (*i.e.* ಗ್, ಘ್, ಙ್, ಚ್, ಝ್, ಞ್, ಡ್, ಢ್, ಣ್, ದ್, ಧ್, ನ್, ಬ್, ಭ್, ಮ್) or one of the unclassified consonants other than the sibilants (*i.e.* ಯ್, ರ್, ಲ್, ವ್, ಹ್), the final consonant of the prefix is ರ್. Examples:

- (a) ದುಸ್ + ಆಶೆ¹ = ದುರಾಶೆ (evil desire)
 ನಿಸ್ + ಆಶೆ = ನಿರಾಶೆ (despair)
 ದುಸ್ + ಗುಣ² = ದುರ್ಗುಣ (bad quality)
 ನಿಸ್ + ಗುಣ = ನಿರ್ಗುಣ (without qualities)
 ನಿಸ್ + ನಿಮಿತ್ತ³ = ನಿರ್ನಿಮಿತ್ತ (causeless)
 ದುಸ್ + ಬಲ⁴ = ದುರ್ಬಲ (weak)
 ದುಸ್ + ಮರಣ⁵ = ದುರ್ಮರಣ (a violent death)
 ನಿಸ್ + ಬಲ = ನಿರ್ಬಲ (powerless)
 ಪ್ರಾತರ್ + ಭೋಜನ⁶ = ಪ್ರಾತರ್ಭೋಜನ (morning meal)
 ಪುನರ್ + ಉತ್ಥಾನ⁷ = ಪುನರುತ್ಥಾನ (resurrection)
 ನಿಸ್ + ವಿಘ್ನ⁸ = ನಿರ್ವಿಘ್ನ (unhindered).

But where the initial letter of the second element is ರ್, one ರ್ is dropped and the preceding vowel lengthened; *e.g.* ನಿಸ್ + ರಸ = ನಿರಸ⁹ (flavourless).

(b) With the consonants ಕ್, ಖ್, ಪ್, ಘ್ immediately following, the final consonant of the prefixes ದುಸ್, ನಿಸ್ becomes ಷ್; but of ಪ್ರಾತರ್ and, ಪುನರ್ the consonant becomes ಃ. Examples:

¹ ಆಶೆ desire (2 n.). ² ಗುಣ a quality, disposition (1 n.). ³ ನಿಮಿತ್ತ cause (1 n.). ⁴ ಬಲ strength (1 n.). ⁵ ಭೋಜನ a meal (1 n.). ⁶ ಉತ್ಥಾನ rising (1 n.). ⁷ ವಿಘ್ನ hindrance (1 n.). ⁸ ನಿರಸ is also found. ⁹ ಷ್ might be added but the example would then be of *Shutva Sandhi*.

ದುಸ್ + ಕಾಲ = ದುಷ್ಕಾಲ (evil time)
 ದುಸ್ + ಫಲ¹ = ದುಷ್ಫಲ (evil fruit)
 ನಿಸ್ + ಕಾರಣ = ನಿಷ್ಕಾರಣ (causeless)
 ನಿಸ್ + ಕರುಣ² = ನಿಷ್ಕರುಣ (pitiless)
 ನಿಸ್ + ಪ್ರಯೋಜನ = ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜನ (useless)
 ಪ್ರಾತರ್ + ಕಾಲ = ಪ್ರಾತಃಕಾಲ (morning)
 ಪುನರ್ + ಪಾಕ³ = ಪುನಃಪಾಕ (cooking afresh).

(c) When the initial letter of the second element is ಚ್ or ಶ್ the final consonant of the prefix is ಶ್. Examples:

ದುಸ್ + ಚರಿತ = ದುಶ್ಚರಿತ (bad conduct)
 ದುಸ್ + ಶಕುನ⁴ = ದುಶ್ಶಕುನ (evil omen)
 ನಿಸ್ + ಚಿಂತೆ⁵ = ನಿಶ್ಚಿಂತೆ (heedlessness)
 ನಿಸ್ + ಶೇಷ⁶ = ನಿಶ್ಶೇಷ (without remainder)
 ಪುನರ್ + ಚ⁷ = ಪುನಶ್ಚ (and again).

Except the last these are all examples of *Shutva Sandhi*.

(d) Where the initial letter of the second element is ತ್ or ಸ್ the final consonant of the prefix is ಸ್. Examples:

ದುಸ್ + ತರ⁸ = ದುಸ್ತರ (impassable)
 ದುಸ್ + ಸ್ವಭಾವ⁹ = ದುಸ್ಸ್ವಭಾವ (bad disposition)
 ನಿಸ್ + ತ್ರಾಣ¹⁰ = ನಿಸ್ತ್ರಾಣ commonly (tdb.) ನಿತ್ರ್ಾಣ (weakness)
 ನಿಸ್ + ಸಂದೇಹ¹¹ = ನಿಸ್ಸಂದೇಹ (freedom from uncertainty).

Examples such as ದುಶ್ಶಕುನ, ನಿಶ್ಶೇಷ, ದುಸ್ಸ್ವಭಾವ and ನಿಸ್ಸಂದೇಹ, where the initial letter in the second element of the compound is a sibilant, are written and pronounced in Kanarese as above, but in Sanskrit are found as, ದುಃಶಕುನ, ನಿಃಶೇಷ, ದುಃಸ್ವಭಾವ, ನಿಃಸಂದೇಹ.

(e) There are Sanskrit nouns ending in ಸ್ which exhibit the same features in *samāsa* as the prefixes above; *e.g.*

¹ ಫಲ fruit (1 n.). ² ಕರುಣ (Kan. ಕರುಣೆ) pity. ³ ಪಾಕ cooking (1 n.). ⁴ ಶಕುನ omen (1 n.). ⁵ ಚಿಂತೆ thought, anxiety (2 n.). ⁶ ಶೇಷ remainder (1 n.). ⁷ ಚ *Skt.* conjunction 'and'. ⁸ ತರ passing over, passage (1 n.). ⁹ ಸ್ವಭಾವ disposition, nature (1 n.). ¹⁰ ತ್ರಾಣ strength (1 n.). ¹¹ ಸಂದೇಹ doubt (1 n.). ¹² ಅ mind, (sky), (1 n.).

ಜ್ಯೋತಿಃ (Kan. ಜ್ಯೋತಿ light or heavenly body) ಜ್ಯೋತಿಃ +
ವಿದ್ಯಾ (Kan. ವಿದ್ಯೆ) = ಜ್ಯೋತಿರ್ವಿದ್ಯಾ (astronomy); ಜ್ಯೋತಿಃ + ಶಾಸ್ತ್ರ =
ಜ್ಯೋತಿಶಾಸ್ತ್ರ¹ or ಜ್ಯೋತಿಶಾಸ್ತ್ರ (astronomy).

Sandhi involving the syllable ಅಸ

Where the ending of the former member of a compound word is ಅಸ, there are special features. When such words are compounded with other Sanskrit words beginning with the vowels ಅ and ಉ and the consonants listed in (a) above, the long vowel ಓ replaces ಅಸ and also either of the two vowels ಅ and ಉ, if it follows; as,

ಮನಸ್ + ಅಭಿರಾಮ² = ಮನೋಭಿರಾಮ (delighting the mind)

ಮನಸ್ + ಉತ್ಸಾಹ³ = ಮನೋತ್ಸಾಹ (elation of the mind)

ಮನಸ್ + ಧರ್ಮ = ಮನೋಧರ್ಮ (faculty of the mind)

ತಪಸ್⁴ + ಬಲ = ತಪೋಬಲ (might of austerity)

ತೇಜಸ್⁵ + ಮಯ⁶ = ತೇಜೋಮಯ (full of light).

When ಅಸ is followed by one of the consonants ಕ, (ಖ),⁷ ವ, (ಫ),⁸ the ಸ is changed to *visarga* ಃ; as,

ಮನಸ್ + ಕ್ಲೇಶ⁹ = ಮನಃಕ್ಲೇಶ (distress of mind)

ಮನಸ್ + ಪೂರ್ವಕ¹⁰ = ಮನಃಪೂರ್ವಕ¹⁰ (with the mind)

cf. ಪ್ರಾತರ and ಪುನರ in (b) above; i.e. ಅರ = ಅಸ.

But there are examples in which ಕ is retained though preceded by ಅಸ : ಮನಸ್ + ಕಾಂತ = ಮನಸ್ಕಾಂತ (dear to the heart); ಪುರಸ್ (in front + ಕಾರ making) = ಪುರಸ್ಕಾರ deference.

When ಅಸ is followed by ತ, (ಥ) or ಸ it undergoes no change:

ಮನಸ್ + ತಾಪ¹¹ = ಮನಸ್ತಾಪ (pain of mind)

ಮನಸ್ + ಸಾಕ್ಷಿ¹² = ಮನಸ್ಸಾಕ್ಷಿ Skt. ಮನಃಸಾಕ್ಷಿ, (conscience).

¹ This is an example of *Schutva*. ² ಅಭಿರಾಮ pleasing (adj.). ³ ಉತ್ಸಾಹ elation. ⁴ ತಪಸ್ austerity (Kan. ತಪಸ್ಸು 3 B n.). ⁵ ತೇಜಸ್ (Kan. ತೇಜಸ್ಸು, 3 B n.) brightness. ⁶ ಮಯ composed of. ⁷ The brackets indicate that there are no examples. ⁸ ಕ್ಲೇಶ distress (1 n.). ⁹ ಪೂರ್ವಕ accompanied by, preceding. ¹⁰ For the pronunciation, see p. 22 (b). ¹¹ ತಾಪ burning, heat (1 n.). ¹² ಸಾಕ್ಷಿ witness (2 m. f. and neut.).

Cases in which ಅಸ is followed by ಶ observe the rule of *schutva*: ಮನಸ್ + ಶುದ್ಧಿ¹ = ಮನಶ್ಶುದ್ಧಿ, Skt. ಮನಃಶುದ್ಧಿ (purity of mind).

EXERCISE XLIII

(a) Translate into English:

ಹಿಂದೂ ದೇಶೀಯರು ಹಸುವನ್ನೂ ನಾಗರಹಾವನ್ನೂ ಕೋತಿಯನ್ನೂ ಪೂಜಿಸುವುದುಂಟು. ಹಸುವು ತಮಗೆ ಮಹೋಪಕಾರ² ಮಾಡುತ್ತಾ ಬರುವುದೆಂದು ಮೆಚ್ಚಿ ಪೂಜಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹಾವು ಯಾರನ್ನಾದರೂ ಕಚ್ಚಿದರೆ ಅಂಥವರು ಬೇಗನೆ ಸಾಯುವರೆಂದು ಭಯಪಟ್ಟು ಪೂಜಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕೋತಿಯು ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ಬುದ್ಧಿ ಚಮತ್ಕಾರಗಳುಳ್ಳದಾಗಿದೆ ಎಂದು ಸನ್ಮಾನಿಸಿ ಪೂಜಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸುವ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನಾಗಲಿ ಬಲವನ್ನಾಗಲಿ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನಾಗಲಿ ಲಕ್ಷಿಸುವುದರಿಂದಂಟಾಗುವ ಮೆಚ್ಚಿಕೆಯು ಅವರು ಆಯಾ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಪೂಜಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಹಿಂದೂ ಜನರು ಎಲ್ಲಾ ತರದ ಜೀವವು ಪವಿತ್ರವೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಗಿಡಮರಗಳನ್ನು ಸಹ ಸನ್ಮಾನಿಸ ಬೇಕು; ಕಾರಣವಿಲ್ಲದೆ ಅವುಗಳನ್ನು ನಾಶನಮಾಡಕೂಡದು ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ.

(b) Translate into Kanarese:

A certain king of Travancore feeling great regret³ on account of the blood which had been spilt in the many wars which he had waged⁴ enquired of his priests how this great guilt⁵ might be removed. They replied that if he wished that great guilt to be removed, the only way was to enter, pass through, and emerge⁶ from the body of a cow. Though he thought that to do so would be very difficult, it became possible by the help of a goldsmith. He fashioned a big image of a cow in gold. The king entered into the interior of this, and lay there for several days with great penitence. Then the priests told him that all his guilt was removed, and permitted him to come out.

¹ ಶುದ್ಧಿ purity (2 n.).

⁴ 'Made'.

² ಮಹಾ + ಉಪಕಾರ.

⁵ 'Sin'.

³ 'Pain of mind'.

⁶ ಬರು.

Vocabulary

ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗ goldsmith (1 m.)	ತೂರು penetrate, pass through (1 tr.)
ಅಭಿಪ್ರಾಯ opinion (1 n.)	ನಾಗರಹಾವು a cobra (3 B n.)
ಅವಕಾಶಕೊಡು permit (irreg. intr.)	ನಾಶನ (ನಾಶ) destruction (1 n.)
ಆಯಾ (that and that) each	ಪವಿತ್ರ holy (adj.)
ಆಶ್ಚರ್ಯಕರ causing surprise (adj.)	ಪರಿಹರಿಸು remove (1 tr.)
ಒಳಭಾಗ interior (1 n.)	ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ penitence (1 n.)
ಕಚ್ಚು bite, sting (1 tr.)	ಪ್ರವೇಶಿಸು enter (1 tr.)
ಕಷ್ಟಕರ difficult (adj.)	ಪ್ರಾಣಿ living creature (2 n.)
ಕೋತಿ monkey (2 n.)	ಮೆಚ್ಚಿಕೆ approval, liking (2 n.)
ಚಮತ್ಕಾರ skill (1 n.)	ರಕ್ತ blood (1 n.)
ಚೆಲ್ಲು spill (1 tr.)	ರೂಪಿಸು fashion, shape (1 tr.)
ದೇಶೀಯ man of the country, a national (1 m.)	ವಿಗ್ರಹ image (1 n.)
ತಿರುವಾಂಕೂರು Travancore (3 B n.)	ಲಕ್ಷ್ಯಸು notice (1 tr.)
	ಸಾಧ್ಯ possible (adj.)
	ಹಾವು snake (3 B n.)

LESSON XLIV

Samasa or the Composition of Words

Samāsa, or composition, takes place when two or more words are combined in such a way that all case endings and other affixes are suppressed, except in the last member of the compound.

In *dvandva samāsa* (where any number of nouns may be joined, with one plural ending) there may be many members but in the great majority of the instances of *samāsa* there are two members only. Where there are more than two it will be found (say in a case where there are three elements) that two of them have a closer connection than either has with the third and, first, combine into a compound word which then combines with the third element. Example ಅನನ್ಯಜನಸುಲಭ.¹ Here the connection of ಸುಲಭ is with the other two words combined.

The former member of a compound of two elements is called ಪೂರ್ವಪದ and the latter, ಉತ್ತರಪದ.

The idea and the name of *samāsa* have come into Kanarese from Sanskrit. Many Sanskrit compound words are found in Kanarese literature and with them has come their description according to Sanskrit grammar.

This description has been applied, in its varieties, to similar compounds of pure Kanarese words, and Kanarese poets have invented Kanarese equivalents of Sanskrit compounds.

Though it is recognised as irregular, some combinations of Sanskrit words with Kanarese words are accepted. No irregularity is reckoned if a noun (in the case in view, a Sanskrit noun) makes a compound with a Kanarese verb as in ಸಮಾಧಾನ

¹ ಅನನ್ಯ not other, own (adj.); ಜನ people; ಸುಲಭ easy of access, easy (adj.); easy of access to (his) own people.

ಗೊಳಿಸು.¹ The irregularity is also condoned when the 'crude form' of a Kanarese pronoun; e.g. ಅ (=ಅದು); ಯಾವ(=ಯಾವನು, ಯಾವಳು etc.); a numeral; or a relative participle precedes and is compounded with a Sanskrit noun; e.g. in ಅಳುವರಾಜ; the ruling prince.

Samāsas are classified according as:

- (1) The latter element is more important than the former;
- (2) The former element is more important than the latter;
- (3) The elements are of equal importance;
- (4) A meaning not inherent in the elements supervenes.

On these principles four main Sanskrit *samāsas* are recognised.

SANSKRIT SAMASAS

For the purposes of Kanarese Grammar a Sanskrit *samāsa* is one which appears in identical form in Kanarese and in Sanskrit literature. The forms are not quite identical, in that grammatical endings differ in the two languages. In Sanskrit ಕಂದಮೂಲ² + ಫಲ + the neuter nominative plural ending, make ಕಂದಮೂಲಫಲಾನಿ; in Kanarese, ಕಂದಮೂಲಫಲಗಳು.

It was noted on page 32 that Sanskrit words which, in Kanarese, differ from the original form only in the last letter are combined freely in *samāsa* with pure Sanskrit words; but this only holds when the modified form is the final element in a compound word. Where the same word combines, as other than the final element, with a Sanskrit word, it reverts to its Sanskrit form. Thus we have the *samāsa*, ಕುಶಲಪ್ರಶ್ನೆ³ where ಪ್ರಶ್ನೆ is the *tadbhava* form of the Sanskrit ಪ್ರಶ್ನ; but when a Sanskrit word follows in *samāsa* the form used is ಪ್ರಶ್ನ. Thus we have ಪ್ರಶ್ನ ಚಿಹ್ನೆ⁴. So ಶಿವಲೀಲೆ⁵; ಲೀಲಾಗೃಹ⁶.

¹ ಸಮಾಧಾನ peace; ಗೊಳಿಸು (ಕೊಳ್ಳಿಸು) cause to receive; ಸಮಾಧಾನಗೊಳಿಸು satisfy, pacify (1 tr.). ² ಕಂದಮೂಲ a radish (1 n.); ಕಂದಮೂಲಫಲಗಳು root-vegetables and fruit. ³ ಕುಶಲ right, auspicious; ಪ್ರಶ್ನೆ question; ಕುಶಲಪ್ರಶ್ನೆ friendly enquiry of a person's welfare. ⁴ ಚಿಹ್ನೆ (ಚಿಹ್ನೆ) mark; ಪ್ರಶ್ನ ಚಿಹ್ನೆ interrogation mark. ⁵ ಲೀಲೆ sport (2 n.) (*Skt.* ಲೀಲಾ); ಶಿವಲೀಲೆ the sport of Śiva. ⁶ ಗೃಹ a house (1 n.); ಲೀಲಾಗೃಹ pleasure house.

I. ತತ್ಪುರುಷ ಸಮಾಸ *tatpurusha samāsa*

This variety belongs to the group having the latter member of the compound the more important. When the compound is divided into its component parts the former element is found to be grammatically dependent on the latter which will be a noun or adjective. Thus the former member will be found to need the termination of one of the cases (other than the nominative or vocative) to complete its meaning. Thus in ರಾಜಮಾರ್ಗ the king's way, ರಾಜ requires the genitive termination. In this example the ending which has been suppressed is that of the genitive case, In ಲೋಕಪ್ರಸಿದ್ಧ¹ the ending suppressed is that of the locative case. According to the ending which has been thus suppressed in any compound it receives a name. If the ending suppressed is that of the second case the name will be ದ್ವಿತೀಯಾ ತತ್ಪುರುಷ ಸಮಾಸ. If it be the ending of the third case, ತೃತೀಯಾ ತತ್ಪುರುಷ ಸಮಾಸ. And so for the other cases (ಚತುರ್ಥೀ etc., see p. 36). The commonest illustrations are of *shashthī tatpurusha* and *saptamī tatpurusha*. The practice of *samāsa* is much more elaborate in Sanskrit than in Kanarese. Only a few examples are given here under the head of each variety of *samāsa* to illustrate the process. The following are examples of ತತ್ಪುರುಷ:

ಚೋರಭಯ² (ಪಂಚಮಾ ತತ್ಪುರುಷ);

ಧರ್ಮಪಥ³ (ಷಷ್ಠೀ ತತ್ಪುರುಷ);

ರಣಧೀರ⁴ (ಸಪ್ತಮಾ ತತ್ಪುರುಷ).

The name indicates the type of compound in which the former element determines or limits the latter.

II. ಕರ್ಮಧಾರಯ ಸಮಾಸ *karmadhāraya samāsa*

In this type of compound also, the latter member is said to be the more important. This is because in the typical example

¹ ಪ್ರಸಿದ್ಧ famous; ಲೋಕಪ್ರಸಿದ್ಧ famous in (throughout) the world.

² ಚೋರ robber; ಭಯ fear; ಚೋರ (ರ ದೇಸಿಯಿಂದ) ಭಯ fear from robbers.

³ ಧರ್ಮ virtue; ಪಥ path; ಧರ್ಮಪಥ the path of virtue.

⁴ ರಣ field of battle; ಧೀರ hero; ರಣಧೀರ hero in the field of battle.

the former element is a qualifying word describing the latter element. Two conditions are usually mentioned as applying to this *samāsa*: (1) the former element is a qualifier and the latter qualified; (2) both elements (when separated) have the same termination. (This latter condition depends on the fact that a qualifying word is regarded as agreeing in gender, number and case with the word it qualifies—the point will be illustrated when we come to *karmadhāraya* in Kanarese.) In practice the latter member of the compound may be the qualifier or either the former element or the latter may be a comparison, or the elements may be in apposition to each other. The technical terms are: for a 'qualifier', ವಿಶೇಷಣ; for comparison or the standard of comparison, ಉಪಮಾನ; for apposition, ಸಂಭಾವನಾ. There are one or two other kinds of this *samāsa* but these are the chief.

This is the compound in which the former element (in the typical example) describes the latter.

Illustrations with their names are given hereunder:

ನೀಲಾಬ್ಜ ¹	(ವಿಶೇಷಣಪೂರ್ವಪದ ಕರ್ಮಧಾರಯ ಸಮಾಸ)
ಗುರುವರ್ಯ ²	(ವಿಶೇಷಣೋತ್ತರಪದ " ")
ಚಂದ್ರಮುಖ ³	(ಉಪಮಾನಪೂರ್ವಪದ " ")
ಪುರುಷವ್ಯಾಘ್ರ ⁴	(ಉಪಮಾನೋತ್ತರಪದ " ")
ವಿಂಧ್ಯಪರ್ವತ ⁵	(ಸಂಭಾವನಾಪೂರ್ವಪದ " ")

III. ದ್ವಂದ್ವಸಮಾಸ *dvandva samāsa*

This compound has already been referred to on pp. 118, 119, and in the second paragraph of this Lesson. This is the *samāsa* in which the elements are of equal importance. A *dvandva* compound consists of two or more words, which if written separately would require to be joined by a conjunction,

¹ ನೀಲ blue; ಅಬ್ಜ lotus. ² ವರ್ಯ chief, best; ಗುರುವರ್ಯ best of teachers. ³ ಮುಖ face; ಚಂದ್ರಮುಖ face like the moon. ⁴ ಪುರುಷ a man; ವ್ಯಾಘ್ರ a tiger; ಪುರುಷ ವ್ಯಾಘ್ರ a tiger of a man. ⁵ ವಿಂಧ್ಯ Vindhya; ಪರ್ವತ mountain; ವಿಂಧ್ಯಪರ್ವತ the Vindhya mountain.

and the final member of the *samāsa* usually, though not always, takes the plural ending. The words contained in the *samāsa* are related either by similarity or contrast. Examples of Sanskrit *dvandva* are:

ರಾಮರಾವಣಾ¹
ಧನಕನಕವಸ್ತ್ರಾಣಿ²
ಸುಖದುಃಖ³

IV. ಬಹುವ್ರೀಹಿಸಮಾಸ *bahuvrihi samāsa*

This is the *samāsa* in which another meaning supervenes on the meaning of the elements. That is, *bahuvrihi* compounds are descriptive of some person or object not named by either of the constituent parts of the compound. A special variety of this compound indicates various sorts of encounter. In this variety the short final vowel *a* of the former member is lengthened to *ā* and the compound ends in the vowel *i*. An example is the Sanskrit indeclinable ದಂಡಾದಂಡಿ 'fighting with staves'. The examples of this *samāsa* are sometimes grouped, as the elements in them have the same locus, different loci, or indicate reciprocity, the intermediate points of the compass, or begin with the prefix ಸ 'together with'. The undernoted examples of Sanskrit *bahuvrihi* are arranged in the order of these distinctions:

ಪೀತಾಂಬರ ⁵	ದಕ್ಷಿಣಪೂರ್ವ ⁸
ಚಕ್ರವಾಣಿ ⁶	ಸಕುಟುಂಬ ⁹
ಕೇಶಾಕೇಶಿ ⁷	

¹ ರಾಮ + ರಾವಣ + ಣಿ (Skt. dual termination masc.), Rama and Ravana. ² ಧನ wealth, property + ಕನಕ gold + ವಸ್ತ್ರ apparel + ಆಣಿ (= ಆನಿ neut. plu. termination); goods, gold and apparel. ³ Joy and sorrow. ⁴ ದಂಡ staff, cudgel; ದಂಡಾದಂಡಿ cudgel against cudgel. ⁵ ಪೀತ yellow; ಅಂಬರ garment; ಪೀತಾಂಬರ ascetic wearing a yellow robe. ⁶ ಚಕ್ರ discus + ವಾಣಿ hand; ಚಕ್ರವಾಣಿ an epithet of Vishnu. ⁷ ಕೇಶ hair; ಕೇಶಾಕೇಶಿ pulling each other's hair. ⁸ ದಕ್ಷಿಣ south, ಪೂರ್ವ east; ದಕ್ಷಿಣಪೂರ್ವ south-east. ⁹ ಸ prefix "having"; ಕುಟುಂಬ wife, family; ಸಕುಟುಂಬ accompanied by his wife.

(b) ಮಾವಿನಮರ (mango tree)

ಬಾಳೆಯಹಣ್ಣು¹ (plantain)

ಷಷ್ಟೀ

"

(ಹುಲಿಯಂಜಿಕೆ=ಹುಲಿಯ ದೆಸೆಯಿಂದ, ಅಂಜಿಕೆ² fear of a tiger, is quoted as an example of ಸಂಜಮಾ ತತ್ಪುರುಷ ಸಮಾಸ.)

II. Kannada Karmadharaya Samasa

It was said in the previous lesson that the way in which a qualifying word is regarded as being of the same number, gender and case as the word which it qualifies would be illustrated here. In Kanarese grammar the phrase ಕಿರಿಮಗಳು younger daughter, is regarded as an abbreviation of ಕಿರಿಯವಳು ಮಗಳು. Thus ಈ ಪುಸ್ತಕ=ಇದು ಪುಸ್ತಕ; ಯಾವ ದೊರೆ=ಯಾವನು ದೊರೆ.

In Kannada *karmadhāraya* the former member is an 'adjective', a numeral, the adjectival form of a pronoun, or a relative participle. The second member is a substantive. The 'adjectives' are those noted in Lesson XXX, p. 241, and similar words. The adjectival forms of pronouns are: ಆ, ಈ, ಯಾವ (see pp. 129, 143). Examples of Kannada *karmadhāraya* in which the former element is a numeral are sometimes made a separate class and called ದ್ವಿಗು ಸಮಾಸ *dvigu samāsa*: e.g., ನಾಲ್ಕಾಣೆ.

Examples of Kannada *karmadhāraya*:

ಹೊಸಗನ್ನಡ

ಕಿರಿಯಕ್ಕ

ಕಿರುಗಿಜೆ⁴ಮೂರು ದಿಕ್ಕುಗಳು (or ದಿಕ್ಕು)⁵

ಎಲ್ಲ ಜನರು

ಈ ಪುಸ್ತಕ

ಹುರಿಗಡಲೆ=ಹುರಿದ ಕಡಲೆ⁶ಸಿಡಿಮದ್ದು = ಸಿಡಿಯುವ ಮದ್ದು⁷

¹ ಬಾಳೆ plantain tree (2 n.); alternative form ಬಾಳೆಹಣ್ಣು —lengthening of ಎ in compensation for loss of ಯ. ² ಅಂಜಿಕೆ fear (2 n.) ³ Elder sister but not the eldest; note ಯ insertion. ⁴ ಗಿಜೆ small round bell; ಕಿರಿ and ಕಿರು are alternative forms. ⁵ ದಿಕ್ಕು direction, point of the compass (3 B n.). ⁶ ಹುರಿ parch, roast (2 tr.); ಕಡಲೆ ground nut (2 n.); note that in this example the rel. *ptc.* reverts to the crude form of the verb. ⁷ ಸಿಡಿ fly about, be scattered (2 intr.); ಮದ್ದು drug, powder (3 B n.); ಸಿಡಿಮದ್ದು (= ಸಿಡಿಯುವ ಮದ್ದು) gunpowder.

III. Kannada Dvanda Samasa

Examples:

ಅನೇಕುದುರಗಳು

ಮರಗಿಡಬಳ್ಳಿಗಳು¹ಹಣ್ಣು ಕಾಯ²

ಕೈಕಾಲು (hands and feet)

IV. Kannada Bahuvrihi Samasa

Examples:

ಓರೆಗಣ್ಣು³=ಓರೆ (ಆದ) ಕಣ್ಣು (ಯಾರಿಗುಂಟೋ ಅವನು)ಹಣೆಗಣ್ಣು⁴=ಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣು (,, ,,)

ಹಣಾಹಣಿ⁵=ಹಣೆಯಿಂದ ಹಣೆಯಿಂದ (ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಚಚ್ಚು ವುದು⁶ ಯಾವ ಜಗಳದಲ್ಲೋ ಅದು).

V. Kannada Dvigu Samasa

Two types are sometimes distinguished (1) in which the second member of the compound has a singular ending and (2) in which the second member has a plural termination. Examples: ನೂರಡಿ a hundred feet; ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕುಗಳು the four points of the compass.

Where numerals are combined, those combinations involving addition (like ಹತ್ತೊಂಬತ್ತು) are in some grammars, said to illustrate *dvandva* and those involving juxtaposition (e.g. ಏಳೆಂಟು, an indefinite number, or multiplication (e.g. ಮುನ್ನೂರು) are said to illustrate *bahuvrihi*.)

VI. Amsi Samasa ಅಂಶ ಸಮಾಸ⁷

This is the Kanarese representative of *Skt.* ಅವ್ಯಯಾಭಾವ ಸಮಾಸ. It derives its name from the fact that the qualifying

¹ ಬಳ್ಳಿ climbing plant, creeper (2 n.). ² ಕಾಯ unripe fruit, stone of fruit, nut; in this example the plu. ending is missing. When this happens attention is drawn to the group of things as a group and not in detail. ³ ಓರೆ aslant + ಕಣ್ಣು = ಕಣ್ಣಿನ ನವನು; ಓರೆಗಣ್ಣು a man with a squint. ⁴ ಹಣೆ forehead; ಹಣೆಗಣ್ಣು a name of Śiva. ⁵ Mutual butting; in Kanarese examples of this *samāsa* the final vowel of the former element becomes ಆ and the final vowel of the latter ಇ; cf. *Skt. bahuvrihi* (p. 355). ⁶ ಚಚ್ಚು strike, crush (1 tr.). ⁷ ಅಂಶ that which has a part (2 n.); ಅಂಶ part (1 n.).

word which is the former element indicates a part of the object named by the noun which is the second member of the compound. In this *samāsa*, as with adjectives in *Karmadhāraya*, the qualifying former element suffers abbreviation. In ಅಂಶಿ ಸಮಾಸ the final syllable of the former element usually disappears; but the ಡಿ in ಅಡಿ becomes *sonne*.

Examples:

ಹೊರಮೈ = ಮೈಯ ಹೊರಗು¹ surface of the body

ಒಳಕೈ = ಕೈಯ ಒಳಗು palm of the hand

ಒಳಗಡೆ = ಕಡೆಯ ಒಳಗು the inside (of the place)

ಅಂಗೈ = ಕೈಯ ಅಡಿ² palm of the hand

ಹಿಂದಲೆ = ತಲೆಯ ಹಿಂದು the back of the head

ಮೇಗೈ = ಕೈಯ ಮೇಗು (ಮೇಲು) the back of the hand

VII. Kriya Samasa ಕ್ರಿಯಾ ಸಮಾಸ

This compound has already been referred to several times (pp. 51, 91, 138, 351, 244, 357). The termination suppressed in the noun which is the former member of these compounds is not always that of the second case, though this is usual. One difference between Sanskrit *dvitīyā tatpurusha* and *kriyā samāsa* is that in the Sanskrit compound the second element is not a finite part of the verb but a participle or participial noun, whereas in *kriyā samāsa* it often is a finite verb, though not always.

Examples:

ಧೈರ್ಯಗೊಳ್ಳು³

ಕೆಲಸಮಾಡಿ

ಹಣ್ಣುಮಾರುವವನು

ಪುಸ್ತಕಬರೆದವನು

ಸೆರೆಯಿದ್ದನು⁴

ಸರಿಬರುತ್ತದೆ⁵

ಮನಕಾಣು⁶

¹ ಮೈ body; ಹೊರಗು outer part. ² ಅಡಿ foot, base, lower part (2 n.).

³ ಧೈರ್ಯ courage; ಧೈರ್ಯಗೊಳ್ಳು take courage. ⁴ ಸೆರೆ captivity (2 n.) + ಇದ್ದನು he was a prisoner; here it is the termination of the seventh case which is suppressed. ⁵ Equals ಸರಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ it becomes right (of a calculation); ಸರಿ a state of rightness (2 n.). ⁶ See with the mind, understand.

VIII. Gamaka Samasa ಗಮಕ ಸಮಾಸ

Some writers include under this title compounds in which the former member is an adjective, a numeral, ಅ, ಈ, ಯಾವ or a relative participle and the latter a Sanskrit word. Others only require the latter element to be a noun, not necessarily Sanskrit, or a pronoun of the third person. The names of the points of the compass have been quoted also as examples; e.g. ತೆಂಕಣದಿಕ್ಕು¹ 'the south'. But it is better to include all such examples under *Karmadhāraya*.

Hybrid Samasa ಅಂ ಸಮಾಸ

It is agreed that, in general, pure Sanskrit words and Kanarese words must not be joined in *samāsa*; but some such compounds have the sanction of use in the literature of the past. It is recognised also that in certain circumstances such combination is inevitable and in others natural. This is the case where numerals, adjectival forms, relative participles and words of quantity are involved; e.g. ಎರಡು ದೇಶಗಳು; ಯಾವ ಕಾಲ? ಎಂಥ ಆಚಾರ?² ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯ; ಆ ರಾಜ್ಯ; ಇರುವ ಲೋಕ; ಎಷ್ಟು ಜನ? ಎಲ್ಲಾ ಜನ.

Sanskrit nouns are combined freely with Kanarese verbs in *kriyā samāsa*: e.g. ಅಧಿಕಾರವುಳ್ಳವರು;³ ಭೋಜನಮಾಡಿದರು,⁴ ಸಂತೋಷ ಪಟ್ಟರು.

The following examples of hybrid compounds are quoted, amongst others, from Kanarese poetry:

ಅರಿಕೆನಾಯಕ⁵ intelligent leader

ಆಳಿಜನ⁶ deceitful people

ಇಬ್ಬಲ two forces

ಉಬ್ಬ ಸರೋಗ⁷ asthma

ಎಲ್ಲಾಧನ all wealth

¹ ತೆಂಕಣ southern.

² ಆಚಾರ observance, conduct (1 n.). ³ ಅಧಿಕಾರ authority (1 n.). ⁴ ಭೋಜನ a meal (1 n.). ⁵ ಅರಿಕೆ knowledge (2 n.); ನಾಯಕ leader (1m.). ⁶ ಆಳಿ depth, deceit (2 n.). ⁷ ಉಬ್ಬನ difficult breathing, asthma (1 n.).

- ಎಲ್ಲಾ ರತ್ನ all jewels
 ಕಟ್ಟಿಕಾಂತ¹ great secrecy
 ಕಡುಕೋಪ great anger
 ಕಡುದರ್ಪ² excessive pride
 ಕಡುರಾಗ³ great affection
 ಕಲ್ಲು ಮಂಟಪ shelter built of stone
 ಕುಲಗೇಡಿ⁴ outcaste
 ಕೂರಸಿ⁵ sharp sword
 ಕೆಳದೀ ಸಮೇತ⁶ together with friends
 ಕೈವಶ⁷ possession
 ಗಜವೋರು⁸ elephant-fight
 ತುರಗದಳ⁹ troop of horse
 ದಳಮುಖ van of army
 ದಳಮುಖ್ಯ general, commander
 ನರಲೋಕದಲ್ಲಣ¹⁰ agitation in the world of men
 ನಲ್ಲಪ್ರಾಣೇಶ¹¹ excellent husband
 ಪಾಂಡ್ಯನಾಡು¹² country of the Pāndyas
 ಪೆರ್ಬಲ large force
 ಮಲ್ಲಧೂಲೀಪಟಲ¹³ cloud of dust raised by wrestlers
 ಮಾರ್ಬಲ¹⁴ opposing force
 ಮುಖತಾವರೆ¹⁵ lotus-face
 ರಾಜಗಿಳಿ (king-parrot) beautiful parrot

The following are examples of hybrids in common use in modern Kanarese.

¹ ಕಟ್ಟು (=ಕಡು=ಕಡಿದು) intensity; ನಿಕಾಂತ solitude (1 n.). ² ಕಡು + ದರ್ಪ arrogance (1 n.). ³ ರಾಗ affection (1 n.). ⁴ ಕುಲ + ಕೇಡಿ one who ruins his social standing or is ruined (2 m.); in all the foregoing compounds the latter word was Sanskrit but here it is the former word. ⁵ ಕೂರ sharpness; ಅಸಿ (Skt.) sword. ⁶ ಕೆಳದಿ female friend + ಸಮೇತ (Skt.) met together (adj.). ⁷ ವಶ (Skt.) control. ⁸ ಗಜ (Skt.) elephant; ವೋರು (ಹೋರು) contest. ⁹ ತುರಗ (Skt.) a horse; ದಳ army (1 m.). ¹⁰ ನರ (Skt.) a man + ಲೋಕ (Skt.) + ತಲ್ಲಣ agitation (1 n.). ¹¹ ನಲ್ಲ goodness, beauty + ಪ್ರಾಣ (Skt.) life + ಈಶ (Skt.) lord. ¹² ಪಾಂಡ್ಯ (Skt.) name of a country; ನಾಡು province or district (3 B n.). ¹³ ಮಲ್ಲ a wrestler (1 m.); ಧೂಲಿ (Skt.) dust; ಪಟಲ (Skt.) a cloud. ¹⁴ ಮಾರ್ (=ಮಾರು) another, opposing + ಬಲ (Skt.) strength, an army. ¹⁵ ಮುಖ (Skt.) face; ತಾವರೆ lotus (2 n.).

- ಅನ್ನ ಬಟ್ಟೆ¹ food and clothing
 ಉಪೋಪಚಾರ² hospitable treatment
 ಒಳ್ಳೆ ಮುಹೂರ್ತ³ auspicious moment
 ಒಳ್ಳೆ ಲಗ್ನ⁴ auspicious marriage
 ಕುದುರೇ ಸೈನ್ಯ cavalry
 ಕೆಟ್ಟ ಗುಣ bad quality.
 ಕೆಟ್ಟ ಜಾತಿ bad kind
 ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯ an important man
 ಪ್ರತಿಯೊಂದು⁵ every one
 ಬಡಸಂಸಾರ⁶ poor family
 ಬಹುಮಂದಿ⁷ many people
 ಮನೆಯಜಮಾನ⁸ master of the house
 ಮಳೆಗಾಲ rainy season
 ಶತ್ರುಕಾಟ⁹ trouble caused by foes
 ಶುಭಕೆಲಸ¹⁰ auspicious task

Some compounds are composed of Sanskrit words and *tadbhava* words, and not of pure Sanskrit and pure Kanarese words. Examples are ಅರಸು ಕುಮಾರ prince (ಅರಸು being a *tadbhava* of Skt. ರಾಜ; ಪರಮಸಿರಿ = ಪರಮ (Skt.) highest + ಸಿರಿ (ಸಿರಿ being *tadbhava* of ಶ್ರೀ wealth, prosperity). Another example is ಪರಮಜೀಮ್ಮ (ಜೀಮ್ಮ being the *tadbhava* of ಬ್ರಹ್ಮ Brahma.)

EXERCISE XLV

(a) Translate into English:

ಇಬ್ಬರು ಸ್ನೇಹಿತರು ಒಂದಾನೊಂದು ಊರಿಗೆ ಪ್ರಯಾಣಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜಡಿಮಳೆಯಿಂದಲೂ ಶೈತ್ಯಾಧಿಕ್ಯದಿಂದಲೂ ದೇಹವೆಲ್ಲಾ ಸೆಡೆತುಕೊಂಡುದರಿಂದ ಆಯಾಸಪಟ್ಟು ಹಸಿವೆಬಾಯಾರಿಕೆಗಳಿಂದ ಕಂಗೆಟ್ಟು ತಂಗುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಸ್ಥಳವನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಾ ಇರುವಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ಮರಗಳುಳ್ಳ ಒಂದು ತೋಪನ್ನಾ ಅದರ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಎಂಟುಹತ್ತು ಮನೆಗಳುಳ್ಳ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಯನ್ನೂ ಕಂಡರು.

¹ Here the former word in the compound is Skt.; in the following seven illustrations the second element is Skt. ² ಉಪ + ಉಪಚಾರ.

³ ಮುಹೂರ್ತ (Skt.) short space of time. ⁴ ಲಗ್ನ (Skt.) auspicious moment, (marriage). ⁵ ಪ್ರತಿ (Skt.). ⁶ ಸಂಸಾರ (Skt.) the course of mundane existence (a family). ⁷ ಬಹು (Skt.). ⁸ ಯಜಮಾನ (Skt.) patron, host. ⁹ ಶತ್ರು (Skt.) enemy; ಕಾಟ annoyance (1 n.). ¹⁰ ಶುಭ (Skt.) auspicious.

ಆ ಉರಮುಂದಿನ ಹಾಳುಗುಡಿಯಲ್ಲಿ ಇಳುಕೊಂಡು ವಿಶ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡರು. ಅದಕ್ಕೆದು ರಾಗಿ ಒಂದು ತಾವರೇಕೊಳವು ಇದ್ದಿತು. ಇವರಿಬ್ಬರು ಆ ಕೊಳದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನದಿ ಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿಕೊಂಡು ದೇವವೂಜಾನಮಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ತಾವು ತಂದಿದ್ದ ಅನ್ನ ಪಾನಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಆ ದಿನ ಅಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತರು. ಆ ರಾತ್ರಿ ಅವರಿಬ್ಬರು ಆ ದೇವಾಲಯದ ಒಳಗಡೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿಕೊಂಡು ನಿದ್ರಿಸುತ್ತಿರುವಲ್ಲಿ ಹೊರಗಿನ ಪಡಸಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ಇಬ್ಬರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವ ಧ್ವನಿಯು ಅವರ ಕಿವಿಗೆ ಬಿದ್ದಿತು. ಹಾಗೆಯೇ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಮಾನವಾಗಿ ಕೇಳುತ್ತಿರುವಲ್ಲಿ ಈ ಇಬ್ಬರೂ ಮುಷ್ಠಾಮುಷ್ಠಿಯಾಗಿ ಹೊಡೆದಾಡಿದಮೇಲೆ ಒಬ್ಬನು ಮತ್ತೊಬ್ಬನ ಮುಂಗೈ ಮುಂಗಾಲುಗಳನ್ನು ಬಿಗಿದು ಆ ಕೊಳಕ್ಕೆ ಎತ್ತಿ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದಾಗ ಆ ನೊಂದವನು ಬೆದರಿ ಬೆಚ್ಚರಗೊಂಡು ಚಿಟ್ಟನೆ ಕೂಗಿಕೊಂಡನು. ಒಳಗೆ ಮಲ ಗಿರುವವರಿಬ್ಬರೂ ತಾವು ಇನ್ನೂ ಮಾನವಾಗಿದ್ದರೆ ನರಗೊಲೆಯಾಗುವುದೆಂದು¹ ಯೋಚಿಸಿ ತಟ್ಟನೆ ಹೊರಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಆ ಹಿಂಸಕನು ಆ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಓಡಿ ಹೋದನು. ಇಬ್ಬರು ಸ್ವೇಹಿತರು ಪೆಟ್ಟುತಿಂದವನ ಕೈಕಾಲುಗಳ ಕಟ್ಟನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿ ಶೈತ್ಯೋಪ ಚಾರಮಾಡಿ² ವಿಚಾರಿಸಲಾಗಿ ಅವನು ದಾರಿಗನೆಂದೂ ಹಿಂಸಕನು ಕಳ್ಳನೆಂದೂ ಗೊತ್ತಾ ಯಿತು. ಆಗ ಆ ದಾರಿಗನು ತನಗಾದ ಪ್ರಾಣದಾನಕ್ಕಾಗಿ ಆಪದ್ವಂಧುವಾದ³ ದೇವ ರನ್ನು ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡಿ ಆ ಇಬ್ಬರು ಸ್ವೇಹಿತರನ್ನು ಕೃತಜ್ಞತೆಯಿಂದ ಬಹಳವಾಗಿ ವಂದಿಸಿ ತಾನು ಆ ದಿನದ ಸಂತೆಯಲ್ಲಿ ದಿನಸೀ ಮಾರಾಟದಿಂದ ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದ ಹಣದಲ್ಲಿ ಐವತ್ತೈವತ್ತು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬಹುಮಾನವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟು ಬೆಳಗಾದಮೇಲೆ ತನ್ನೂರಿಗೆ ಪ್ರಯಾಣಮಾಡಿದನು. ಆ ಸ್ವೇಹಿತರು ಕೂಡ ಆ ದಿನ ಆ ಹಾಳುಗುಡಿಯಲ್ಲಿ ತಾವು ತಂಗುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಆ ದಾರಿಗನಿಗೆ ಪ್ರಾಣದಾನವನ್ನೂ ತಮಗೆ ಧನದಾನವನ್ನೂ ದಯವಾಲಿಸಿದ ಅನಾಥರಕ್ಷಕನಾದ ದೇವರನ್ನು ಸ್ತುತಿ ಸುತ್ತಾ ತಮ್ಮ ದಾರಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಪ್ರಯಾಣಮಾಡಿದರು. ಹೀಗೆ ರಕ್ಷಕರಲ್ಲದ ವರನ್ನು ರಕ್ಷಕನಾದ ದೇವರು ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಾನೆ ಎಂಬುದು ದೃಷ್ಟಾಂತಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು.

In the above passage point out and name the *samāsas* which occur, and write down equivalent uncombined forms. Also point out, dissolve, and name the *sandhis* occurring in the passage.

(b) Translate into Kanarese:

Several monkeys which were living in a small jungle of the Vindhya-mountain-district, when all the fruit-and-berries⁴ were finished, which they were finding there, set out to go to another

¹ ನರ + ಕೊಲೆ. ² ಶೈತ್ಯ + ಉಪಚಾರ + ಮಾಡು. ³ ಆಪದ್ (Kan. ಆಪತ್ತು) misfortune, calamity + ಬಂಧು kinsman, friend (3 A. m.). ⁴ Use duplicated form of ಹಣ್ಣು.

jungle. When they had made a seven or eight days' journey, one day a heavy¹ (shower of) rain came on with thunder-and-lightning. The monkeys, very wet,² their bodies numbed from excess-of-cold, shivering violently,³ were wandering about looking for some place-of-shelter in which to rest. Then, seeing a grove of fifty or sixty trees, they rejoiced, and reaching a many-branched tree, rested there. After a little time the rain-and-wind lessened and ceased, and the sun began to shine once more. A Brahman who had come for shelter to the same grove during the time-of-the rain, went to a lotus-pond near by, took his bath, and said his mid-day-prayers.⁴ Having completed the worship-and-adoration-of-God, he returned to the foot of the tree where he had rested, and looked about for the bundle-of-provisions which he had left there. It was not there, for the monkeys had stolen it and eaten up the provisions which were in it. Seeing this, the Brahman, filled with grief-and-rage, threw a stone and hit one of the monkeys. Immediately all the monkeys surrounded the Brahman, bit and scratched him, wounding him in his hands, feet, and all his other limbs-and-members. Though the Brahman in the beginning fought like a man-lion, at last being overpowered, with a loud cry⁵ he fell to the ground. Two travellers who were passing in the neighbourhood, hearing his cry, came up running and saw his evil-plight. Filled with pity for him⁶ and fearing lest these evil creatures should take human life,⁷ they beat the monkeys and put them to flight. Then they attended kindly to the wounded man, washed his hands, feet, and all his limbs, gave him what food-and-drink they had with them, and satisfied him. The Brahman, saying to himself, "God the kinsman-in-(time-of)-peril, and the saviour-of-the-helpless, has given me my life,⁸" made his salutations to the two travellers, and went

¹ 'Big'. ² 'Getting properly wet.' ³ ನಡಗಡನೆ. ⁴ Say: made (his) bath and mid-day-prayers. ⁵ 'Making a big sound.' ⁶ Concerning him. ⁷ Say: make man-murder. ⁸ Say: made gift-of-life to me.

away to his village. The travellers, also, rejoicing that a deed of kindness had been done by their instrumentality¹, went on their way.

Vocabulary

ಅಂಗ a limb (1 n.); ಅಂಗಾಂಗ (ಅಂಗ+ಅಂಗ)ಗಳು limbs and members	ಚಿಟ್ಟನೆ with a scream
ಅಡಿ foot (of man, tree, length) 2 n.	ತಂಗು stay, lodge, (1 intr.)
ಅನಾಥ without a master, help- less (person)	ತಟ್ಟನೆ quickly, suddenly
ಅನ್ನ boiled rice, food (1 n.)	ತಾವರೆ lotus (2 n.)
ಅಧಿಕ್ಯ excess (1 n.)	ತಿನ್ನು eat (past ptc. ತಿಂದು irreg. tr.)
ಅಪದ misfortune (ಅಪತ್ತು)	ತೃಪ್ತಿ ಪಡಿಸು satisfy (1 tr.)
ಆಯಾಸ effort, fatigue (1 n.)	ತೋವು a grove (3 B n.)
ಆಶ್ರಯ support, shelter (1 n.)	ದಾರಿಗ a traveller (1 m.)
ಕಂಗಡು (ಕಣ್ + ಕೆಡು) be at a loss, bewildered (irreg. intr.)	ದಿನಸಿ grain (2 n.)
ಕಟ್ಟು a band, tie, regulation, bundle (3 B n.)	ದೃಷ್ಟಾಂತ illustration, demon- stration (1 n.)
ಕದಿ steal (past ptc. ಕದ್ದು irreg. tr.)	ಧನ wealth, money, cattle (1 n.)
ಕೃತಜ್ಞತೆ gratitude (2 n.)	ಧ್ವನಿ sound, voice (2 n.)
ಕೊಲೆ killing, murder (2 n.)	ನಡುಗು tremble, shiver (1 intr.)
ಕೊಳ a pond (1 n.)	ನಮಸ್ಕಾರ salutation, adoration (1 n.)
ಕ್ಷಣ a short measure of time, an instant (1 n.)	ನರ a man (1 m.)
ಗಾಯಪಡಿಸು wound (1 tr.)	ನರಸಿಂಹ a man-lion (1 m.)
ಗುಡುಗು thunder (3 B n.); also as vb. (1 intr.)	ನಿದ್ರಿಸು sleep (1 intr.)
ಜಡಿ long continued fine rain (2 n.)	ನೆನೆ get wet (2 intr.)
	ನೋಯು feel pain (past ptc. ನೊಂದು)
	ಪಡಸಾಲೆ verandah (2 n.)
	ಪರಚು scratch (1 tr.)
	ಪರ್ವತ mountain (1 n.)
	ಪಾನ drink, beverage (1 n.)
	ವುನಃ again

¹ Through themselves.

ವೂಜೆ (Skt. ವೂಜಾ) worship	ರಕ್ಷಕ protector, deliverer (1 m.)
ಪೆಟ್ಟು a blow (3 B n.)	ರೆಂಬೆ a branch (2 n.)
ಪ್ರಾಂತ್ಯ a district (1 n.)	ವಿಂಧ್ಯ Vindhya
ಬಂಧು kinsman, friend (3 A m.)	ವಶ್ರಮಿಸು take rest (1 intr.)
ಬಹುಮಾನ a reward, prize (1 n.)	ಶುಭ auspicious
ಬಾಯಾರಿಕೆ thirst (1 n.)	ಶೈತ್ಯ coldness (1 n.)
ಬಿಗಿ make tight, bind (2 tr.)	ಶೈತ್ಯೋಪಚಾರ fanning and giving water (1 n.)
ಬುತ್ತಿ provisions for a journey (2 n.)	ಸಂಪಾದಿಸು earn, obtain (1 tr.)
ಬೆಚ್ಚರ bewilderment, dismay (1 n.)	ಸೆಡೆ be numbed, cramped (irreg. intr.)
ಬೆದರು became afraid (1 intr.)	ಸೋತುಹೋಗು ¹ be defeated, over- powered (irreg. intr.)
ಬೆಳಗು light, dawn (3 B n.)	ಸ್ತೋತ್ರ praise (1 n.)
ಮಾರಾಟ selling (1 n.)	ಸ್ವೀಕರಿಸು accept, take (1 tr.)
ಮಿಂಚು lightning (3 B n.); vb. lighten (1 intr.)	ಹಸಿವು hunger (3 B n.)
ಮುಂಗಾಲು shin (3 B n.)	ಹಾಳು destruction, ruin (3 B n.)
ಮುಂಗೈ forearm (2 n.)	ಹಿಂಸಕ assailant, one who injures (1 m.)
ಮುಷ್ಟಿ fist (2 n.)	ಹೋರಾಡು strive, fight (1 intr.)
ಮಾನೆ silence (1 n.)	

¹ ಸೋಲು be defeated (past. ptc. ಸೋತು).

LESSON XLVI

Correspondence in Kanarese

A few suggestions are here given for the conduct of correspondence in Kanarese:

Extract from *Prabandhamuktāvalī*.

(With kind permission of the Author, Pandit K. Hanumantha Rau)

೧. ಪರಸ್ಪರ^೧ ಕ್ಷೇಮಸಮಾಚಾರವೇ ಮೊದಲಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ದೂರದಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕಾದರೆ ಕಾಗದಗಳ ಬರೆವಣಿಗೆಯು^೨ ಒಂದು ಸಾಧನವಾಗಿದೆ.^೩ ಎಲ್ಲರೂ ಇದನ್ನು ಬರೆಯುವ ಕ್ರಮವನ್ನು ತಿಳಿದಿರಬೇಕು. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿರುವ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸುವುದು ಅಷ್ಟು ಯುಕ್ತವಾದುದಲ್ಲ. ಬಹು ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರುವ^೪ ಕ್ರಮವನ್ನೇ ಕಲಿತುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಸಾಕು.

೨. ಕಾಗದದಲ್ಲಿ ಆದಿ, ಮಧ್ಯ, ಅಂತ್ಯ ಎಂಬುದಾಗಿ ಮೂರು ಮುಖ್ಯಭಾಗಗಳುಂಟು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಆದ್ಯಂತಗಳು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಷ್ಟವಾದ ಭಾಗಗಳು. ಕಾಗದವನ್ನು ಬರೆಯುವವರಿಗೂ, ಯಾರಿಗೆ ಬರೆಯುತ್ತಾರೋ ಅವರಿಗೂ ಇರುವ ಬಂಧುತ್ವ,^೫ ಸ್ನೇಹ, ಪರಿಚಯ^೬ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಮರ್ಯಾದೆಯನ್ನು^೭ ತೋರಿಸುವ ಬಕ್ಯಣಿಗಳನ್ನು^೮ ಬರೆಯಬೇಕು.

ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಾಗದಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಗೆ ವಿವರಿಸಿದೆ:—

೧. ಬಂಧುವರ್ಗದವರಿಗೆ—ನಮಗಿಂತ ಹಿರಿಯರಾದ ಬಂಧುಗಳಿಗೆ (ತಂದೆ, ಅಣ್ಣ, ಮಾವ,^೯ ಭಾವ^{೧೦} ಇತ್ಯಾದಿ) “ತೀರ್ಥರೂಪ” ಸನ್ನಿಧಿಗೆ, ಸನ್ನಿಧಾನಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಸಮಕ್ಷಮಕ್ಕೆ^{೧೧} ಎಂಬುದರ ಮುಂದೆ ವಿಜ್ಞಾಪನೆ, ನಮಸ್ಕಾರ ಇಲ್ಲವೆ ಪ್ರಣಾಮಗಳು^{೧೨} ಎಂದು ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲೂ, “ಇಂತೀ ನಮಸ್ಕಾರ” ಅಥವಾ “ಇಂತೀ ವಿಜ್ಞಾಪನೆ” ಎಂದು ಅಂತ್ಯದಲ್ಲೂ ಬರೆಯಬೇಕು.

^೧ Mutual. ^೨ ಬರೆವಣಿಗೆ writing (2 n.). ^೩ ಸಾಧನ effecting, a means (1 n.). ^೪ ಬಳಕೆ use, custom (2 n.). ^೫ ಬಂಧುತ್ವ relationship (1 n.). ^೬ ಪರಿಚಯ acquaintance (1 n.). ^೭ ಮರ್ಯಾದೆ respect (2 n.). ^೮ ಬಕ್ಯಣಿ foreword, title (in a letter)—2 n. ^೯ See appendix I. ^{೧೦} ಸನ್ನಿಧಿ (2 n.), ಸನ್ನಿಧಾನ (1 n.), ಸಮಕ್ಷಮ (1 n.), presence. ^{೧೧} ಪ್ರಣಾಮ obeisance (1 n.).

ನಮಗಿಂತ ಹಿರಿಯರಾದ ಬಂಧುಗಳು ಹೆಂಗಸರಾಗಿದ್ದರೆ—ಅಂದರೆ, ತಾಯಿ, ಹಿರಿಯ ಸೋದರಿ, ಅತ್ತಿಗೆ ಮೊದಲಾದವರಿಗೆ ‘ಮಾತೃಶ್ರೀ’^೧—ಎಂದು ಆದಿಯಲ್ಲಿಯೂ, ಮುಂದೆ ‘ವಿಜ್ಞಾಪನೆ, ನಮಸ್ಕಾರ’^೨—ಎಂದೂ ಬರೆಯಬಹುದು.

ನಮಗಿಂತ ಕಿರಿಯರಾದ ಬಂಧುಗಳು ಗಂಡಸರಾಗಿದ್ದರೆ—‘ಚಿರಂಜೀವಿ’^೩ (ಚಿರಜೀವಿ, ಚಿರಾಯು) ಎಂತಲೂ, ಮುಂದೆ ‘ಆಶೀರ್ವಾದ’^೪ ಎಂದೂ ಬರೆಯಬಹುದು.

ನಮಗಿಂತ ಕಿರಿಯವರಾದ ಬಂಧುಗಳು ಹೆಂಗಸರು ಸುಮಂಗಲಿ^೫ಯರಾಗಿದ್ದರೆ—ಅವರಿಗೆ ‘ಸೌಭಾಗ್ಯವತಿ’^೬ ಅಥವಾ ‘ಚಿರಂಜೀವಿ ಸೌಭಾಗ್ಯವತಿ’^೭ ಎಂದೂ, ‘ಆಶೀರ್ವಾದ,’ ಅಥವಾ ‘ಮಂಗಳಾಶಾಸನ’^೮ ಎಂದೂ ಬರೆಯಬೇಕು.

ವಿಧವೆಯರಿಗೆ—ಚಿಕ್ಕವರಾಗಿದ್ದರೆ ‘ಭಾಗೀರಥಿ’^೯ ಸಮಾನರಾದ^{೧೦} ಎಂತಲೂ, ದೊಡ್ಡವರಾದ ವಿಧವೆಯರಿಗೆ ‘ಮಾತೃಶ್ರೀ’^{೧೧} ಎಂತಲೂ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು.

ಮಿತ್ರರಿಗೆಲ್ಲಾ—‘ಮಹಾರಾಜಶ್ರೀ.....’ ‘ಸಮಕ್ಷಕ್ಕೆ.....’ ‘ನಮಸ್ಕಾರಗಳು’ ಎಂದು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು.

೨. ಇತರರಿಗೆ—ಲೌಕಿಕರಿಗೆ^{೧೨} ‘ಮಹಾರಾಜಶ್ರೀ’ ಎಂತಲೂ, ವೈದಿಕರಿಗೆ^{೧೩} ‘ವೇದಮೂರ್ತಿ,’^{೧೪} ‘ಬ್ರಹ್ಮಶ್ರೀ’ ಎಂದು ಸ್ಮಾರ್ತ^{೧೫} ಮಾಧ್ವರಲ್ಲಿಯೂ,^{೧೬} ‘ಶ್ರೀಮದ್ವೇದ ಮಾರ್ಗೇಶ್ವರಾದಿಗಳಾದ’^{೧೭} ಎಂದು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವರಲ್ಲಿಯೂ^{೧೮} ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕಾಗದದ ಆದಿಯಲ್ಲಿ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದವಂತೆ ಬರೆದು, ವಿಷಯಾರಂಭಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ‘ಉಭಯಕುಶಲೋಪರಿ ಸಾಂಪ್ರತ’^{೧೯} ಎಂದು ಬರೆಯಬೇಕು.

ಕಾಗದವನ್ನು ಪೂರ್ತಿಮಾಡುವಾಗ ಆದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರುವುದನ್ನೇ ಬರೆಯಬೇಕು. ‘ನಮಸ್ಕಾರ’ ಎಂದಿದ್ದರೆ ‘ಇಂತೀ ನಮಸ್ಕಾರ’ ಎಂದು ಬರೆಯಬೇಕು. ಉಳಿದವುಗಳೂ ಇದರಂತೆಯೇ.

[ಹಿಂದೂ ಮತ್ತು ಕ್ರೈಸ್ತ ಹೆಸರುಗಳ ಮುಂದೆ “ಶ್ರೀ” ಎಂತಲೂ ಮಹಮ್ಮದೀಯ ಹೆಸರುಗಳ ಮುಂದೆ “ಜನಾಬ್” ಎಂತಲೂ ಇತರ ಹೆಸರುಗಳ ಮುಂದೆ ಮಿ|| (ಮಿಸ್ಟರ್) ಎಂತಲೂ ಬರೆಯಬೇಕೆಂದು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.]

^೧ ಮಾತೃ mother (3 A f.). ^೨ ಚಿರಂಜೀವಿ (ಚಿರಾಯು) long living (person).

^೩ ಸುಮಂಗಲಿ married lady (2 f.).

^೪ ಸೌಭಾಗ್ಯವತಿ (happy) married woman (2 f.). ^೫ ಮಂಗಳಾಶಾಸನ good wish(es).

^೬ ಭಾಗೀರಥಿ a name of the Ganges. ^೭ ಲೌಕಿಕ, adj. worldly; noun, one in secular employment (1 m.).

^೮ ವೈದಿಕ adj. and noun—one in religious employment—(1 m.).

^೯ ಮೂರ್ತಿ image (2 n.). ^{೧೦} Brahmin groups. ^{೧೧} ವೇದ + ಮಾರ್ಗ + ಇತಿ + ಆದಿ (ಗಳು) + ಆದ.

^{೧೨} ಉಭಯ (both) + ಕುಶಲ (welfare) + ಉಪರಿ (on, over, superior state) + ಸಾಂಪ್ರತ (now, further); ಉಭಯಕುಶಲೋಪರಿ ಸಾಂಪ್ರತ

“(understanding, trusting) that you, as we, are well and prosperous, (our news is) as follows.”

ಕಾಗದಗಳ ಮಾದರಿ

(ಪ್ರಬಂಧಮುಕ್ತಾವಳಿ-ಪುಟ ೨೨೮೮)

(a) Domestic Correspondence

೧. ಮಗನು ತಂದೆಗೆ ಕ್ಷೇಮಸಮಾಚಾರ ಬರೆಯುವುದು

ಬೆಂಗಳೂರು, ಬಸವನಗುಡಿ,
ಮೇ ತಾರೀಖು ೧-೧೯೪೯.ತೀರ್ಥರೂಪರವರ ಸನ್ನಿಧಿಗೆ ಬಾಲಕ ರಾಮು ಮಾಡುವ ನಮಸ್ಕಾರಗಳು
ಈವರೆಗೆ ಉಭಯಕುಶಲೋಪರಿಸಾಂಪ್ರತ.

ತಮ್ಮ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ಊರಿನಿಂದ ಹೊರಟವನು ಸುಖವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದನು. ನಮ್ಮ ಶಾಲೆಯನ್ನು ತೆರೆಯಲು ಇನ್ನೂ ಎರಡು ದಿನಗಳು ಬೇಕು. ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯರನ್ನು ಕಂಡು, ಅವರಿಗೆ ನೀವು ಹೇಳಿದ್ದ ಎಲ್ಲಾ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿದೆನು. ನಾನು ವಾರ್ಷಿಕ^೧ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ತೇರ್ಗಡೆ ಹೊಂದಿರುವೆನೆಂಬ ವಿಚಾರವನ್ನು ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಶಾಲೆಯು ತೆರೆದನಂತರ ನನಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಪುಸ್ತಕಗಳಿಗೆ ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಮೊದಲಿದ್ದ ಕೊಠಡಿಯನ್ನು^೨ ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಆಕ್ರಮಿಸಿರುವುದರಿಂದ^೩ ಬೇರೆ ಕಡೆ ಇರುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ಸಹಪಾಠಿಗಳೇಕರು^೪ ಆಗಲೇ ಬಂದಿರುವರು. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ನನ್ನ ಹಾಗೆಯೇ ಶ್ರಮಪಟ್ಟು^೫ ಓದಿದ್ದುದರಿಂದ ಅವರೂ ಕೂಡ ತೇರ್ಗಡೆಯಾಗುವರೆಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಲು ನನಗೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷ. ನನ್ನ ಮುಂದಿನ ವಿಷಯಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಬೇಗ ಇನ್ನೊಂದು ಕಾಗದವನ್ನು ಬರೆಯುವೆನು. ನನ್ನ ನಮಸ್ಕಾರವನ್ನು ಮಾತೃಶ್ರೀಯವರಿಗೂ ದಯವಿಟ್ಟು ಹೇಳಬೇಕು.

ಇಂತೀ ನಮಸ್ಕಾರಗಳು,
ಸಿ. ರಾಮು

೨. ಅಣ್ಣನು ತಮ್ಮನಿಗೆ ಬರೆಯುವ ಬುದ್ಧಿವಾದ ಪತ್ರ

ಚಿಂತಾಮಣಿ,
ಜೂನ್ ೪, ೧೯೪೯.ಚಿರಂಜೀವಿ ಕೃಷ್ಣ ಮೂರ್ತಿಗೆ ನರಸಿಂಹಮೂರ್ತಿಯು ಮಾಡುವ ಅನೇಕ
ಆಶೀರ್ವಾದಗಳು. ಈವರೆಗೆ ಉಭಯಕುಶಲೋಪರಿಸಾಂಪ್ರತನಿನ್ನೆಯ ದಿವಸ ತೀರ್ಥರೂಪರವರು ಒಂದು ಕಾಗದವನ್ನು ಬರೆದು ನಿನ್ನ ನಡತೆ
ಗಳನ್ನು ಅದರಲ್ಲಿ ತಿಳಿಯಪಡಿಸಿದ್ದರು. ನೀನು ಯಾವಾಗಲೂ ಸೋಮಾರಿಯಾಗಿ

^೧ ವಾರ್ಷಿಕ annual. ^೨ ಕೊಠಡಿ room (2 n.). ^೩ ಆಕ್ರಮಿಸು seize, take possession (1 tr.). ^೪ ಸಹಪಾಠಿ fellow student (2 m.). ^೫ ಶ್ರಮ weariness, effort (1 n.).

ಕಾಲಹರಣಮಾಡುತ್ತಿರುವೆಯಂತೆ; ನಿನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರೊಡನೆ ಸೇರಿ ಇಲ್ಲದ ವ್ಯಾಜ್ಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ತರುತ್ತಿರುವೆಯಂತೆ; ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲವಂತೆ; ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ನೀನು ಎಂದಿಗೂ ಒಳ್ಳೆಯವನೆನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರೆ. ನಿನಗಿಂತಲೂ ಚಿಕ್ಕವನು ರಾಮು; ಅವನು ಎಷ್ಟೋ ಬುದ್ಧಿವಂತನಾಗಿ ಓದಿಕೊಂಡು, ಆಗಲೇ ಈ ವರುಷ ಲೋವರ್^೧ ಸೆಕೆಂಡರಿ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಕೂಡುತ್ತಾನೆ. ನೀನು ಇನ್ನೂ ನಾಲ್ಕನೆಯ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತಿರುವೆ. ಈಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಕಲಿಯದಿದ್ದರೆ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಗೌರವವು^೨ ದೊರೆಯದು. ನೀನು ಬುದ್ಧಿವಂತನಾಗಿ ಓದಿಕೊಂಡಿರುತ್ತೀ ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿದ್ದೆನು; ಈಗ ಹೀಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ನನಗೆಂದಿಗೂ ಸರಿಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಮೇಲಾದರೂ ಬುದ್ಧಿವಂತನಾಗಿರಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವೆಯೆಂದು ನಂಬಿರುತ್ತೇನೆ. ನೀನು ಈ ನನ್ನ ಮಾತಿನಂತೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದಕ್ಕೂ, ಇಲ್ಲದುದಕ್ಕೂ ಕೂಡಲೇ ತೀರ್ಥರೂಪರವರಿಂದ ಕಾಗದವನ್ನು ಬರೆಯಿಸಬೇಕು.

ಇತಿ ಆಶೀರ್ವಾದ.

೩. ತಂದೆಯು ಮಗನಿಗೆ ಬರೆಯುವ ಬುದ್ಧಿವಾದ

ಚಿರಂಜೀವಿ ಸಹಸ್ರಾಯು^೩ ರಾಮಚಂದ್ರನಿಗೆ.ಅನೇಕ ಆಶೀರ್ವಾದಗಳು. ಅದಾಗಿ^೪ ಉಭಯಕುಶಲೋಪರಿ ಸಾಂಪ್ರತ.

ನೀನು ಇಲ್ಲಿಂದ ಹೋದಂದಿನಿಂದಲೂ ನಿನ್ನ ಕ್ಷೇಮಸಮಾಚಾರಕ್ಕೆ ಕಾಗದವನ್ನೇ ಬರೆಯಲಿಲ್ಲ. ನೀನು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವೆ ಎಂಬ ವಿಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿನ್ನ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿಗೆ ಒಂದು ಕಾಗದವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದೆನು. ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ನಿನ್ನೆ ತಾನೇ ನನಗೆ ತಲಪಿತು. ನೀನು ಶಾಲೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಹೋಗದೆಯೂ, ಪಾಠಗಳನ್ನು ಓದದೆಯೂ ಇರುವೆಯಂತೆ; ನಿನಗಾಗಿ ನಮ್ಮ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನೆಣಿಸದೆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಹಣಕಾಸುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ^೫ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಹೀಗೆ ವೃಥಾ^೬ ಕಾಲಹರಣವನ್ನೂ, ಮಾನಹಾನಿಯನ್ನೂ^೭ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದು ಸರ್ವಥಾ^೮ ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಅಹಿತವನ್ನೇ^೯ ಬಯಸುತ್ತಿರುವ ದಾಯಾದಿಗಳು^{೧೦} ನಿನ್ನ ವಿಚಾರವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೇಳಿ ಅಪಹಾಸ್ಯ^{೧೧} ಮಾಡುತ್ತಿರುವರು. ನೀನು ಹೊಟ್ಟೆಕಿಚ್ಚು^{೧೨} ಪಡುವವರಿಗೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ದಾರಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿರುವೆಯಲ್ಲಾ ಎಂದು ವ್ಯಥೆಪಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಸುಪುತ್ರರು ನನ್ನಂತಹ ದುರದೃಷ್ಟಿಗಿ^{೧೩} ಹೇಗೆತಾನೇ ಲಭಿಸಿಯಾರು? ನಿಜವಾಗಿಯೂ

^೧ ಕಾಲಹರಣ putting in time (1 n.).^೨ ಗೌರವ honour, respect (1 n.).^೩ ಸಹಸ್ರಾಯು = ಚಿರಾಯು.^೪ ಅದಾಗಿ after that.^೫ ಒದಗಿಸು provide (1 tr.).^೬ ವೃಥಾ idly.^೭ ಮಾನ honour, respect (1 n.).^೮ ಸರ್ವಥಾ in every way.^೯ ಅಹಿತ harm (1 n.).^{೧೦} ದಾಯಾದಿ; see Appendix I.^{೧೧} ಅಪಹಾಸ್ಯ mockery (1 n.).^{೧೨} ಹೊಟ್ಟೆಕಿಚ್ಚು envy, spite (2 n.).^{೧೩} ದುರದೃಷ್ಟ ill-fate, ill fated person (1 m.).

ನೀನು ಈ ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಬರುವೆಯೆಂದು ನಾನು ಎಣಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ವಂಶಕ್ಕೆ¹ ಅಪವಾದವನ್ನು² ತರುವವನು ಹುಟ್ಟಲೇಬಾರದು. ನೀನು ಪುಸ್ತಕ ಮೊದಲಾದುವುಗಳಿಗಾಗಿ ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲದ³ ವೆಚ್ಚಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವೆ ಎಂದು ನಿನ್ನ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರೇ ಬರೆದಿರುವರು. ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ ಅವಿಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ⁴ ಪಾತ್ರನಾದ ಮೇಲೆ ನೀನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಹೇಗೆ ತಾನೆ ಬರುವೆ? ನಿನ್ನ ವಿಷಯವಾದ ಸಂತೋಷ ವರ್ತಮಾನವನ್ನು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ, ಈ ವಿಧವಾದ ಅವಿವೇಕವಾದ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ನಾನು ತಿಳಿಯುವಂತಾಯಿತು. ನಾನೇ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟೆನು; ಆದರೆ, ಸಮಯ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲವಾದ ಕಾರಣ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಈಗಲಾದರೂ ನೀನು ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಬರುವ ಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ನೀನು ಸರಿಯಾಗಿ ಓದಿಕೊಂಡಿರುತ್ತೀಯೆಂದು ನಿನ್ನ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಇನ್ನೊಂದು ಕಾಗದವನ್ನು ಬರೆಯುವವರೆಗೂ ನನಗೆ ತೃಪ್ತಿಯುಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನೀನು ದುಸ್ವಭಾವವನ್ನು ದೂರಮಾಡಿ ವಿದ್ಯಾವಂತನಾಗಿ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವವನಾಗಬೇಕೆಂಬುದೇ ನನ್ನ ಕೋರಿಕೆ.

ಕಡೂರು,
೧೦-೩-೧೯೪೯ }

ಇಂತೀ ಆಶೀರ್ವಾದಗಳು.

೪. ಮೇಲಿನ ಕಾಗದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ

ತೀರ್ಥರೂಪರವರ ಸಮಕ್ಷಮಕ್ಕೆ

ಬಾಲಕ ರಾಮಚಂದ್ರನು ಮಾಡುವ ಅನೇಕ ನಮಸ್ಕಾರಗಳು

ನೀವು ಬರೆದ ಕಾಗದವು ನನಗೆ ತಲಪಿತು. ವಿಷಯಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ತಿಳಿದು ಕೊಂಡೆನು. ಯಾವುದನ್ನೂ ಯೋಚಿಸದೆ ನಾನು ಅವಿವೇಕಿಯಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಅಸಂತೋಷಕ್ಕೆ ಕಾರಣನಾದುದಕ್ಕಾಗಿ ಬಹಳ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಪಡುತ್ತಿರುವೆನು. ಉಪಾಧ್ಯಾಯರನ್ನು ಈ ದಿವಸ ಕಂಡು ಅವರಿಗೂ ಕಾಗದವನ್ನು ತೋರಿಸಿದೆನು. ಅವರು ನನ್ನನ್ನು ಬಹಳವಾಗಿ ನಿಂದಿಸಿದರು; ನಾನು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಅವರ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯಿಲ್ಲದೆ ಯಾವುದನ್ನೂ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಅವರಿಗೆ ಮಾತುಕೊಟ್ಟೆನು. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಅವರು ನಿಮಗೂ ನಾಳೆಯ ದಿನ ಬರೆಯುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಿಮ್ಮ ಕಾಗದವನ್ನು ನಾನು ಓದಿಕೊಂಡಾಗ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಾಕ್ಯವೂ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಇರಿಯುತ್ತಿದ್ದಿತು!⁵ ಆಗ ಉಂಟಾದ ದುಃಖವನ್ನು ಹೇಳಲಾರೆನು. ಸಹವಾಸದೋಷದಿಂದ ನಾನು ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ಕೆಟ್ಟುಹೋದೆನೆಂದು ಆಗ ತಿಳಿದುಕೊಂಡೆನು. ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ನಾನು ಬುದ್ಧಿವಂತನಾಗಿ ಓದಿಕೊಂಡು ಇರುತ್ತೇನೆಂದು ನಿಮಗೆ ಈ ದಿನವೇ

¹ ವಂಶ race, generation (1 n.). ² ಅಪವಾದ blame (1 n.). ³ ಸಲ್ಲ pass, be fit (past ptc. ಸಂಧು). ⁴ ಅವಿಶ್ವಾಸ distrust (1 n.). ⁵ ಇರಿ pierce (2 tr.).

ನಂಬಿಕೆಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತೇನೆ. ನೀವು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಚಿಂತೆಪಡಕೂಡದು. ನಾನು ನನ್ನ ಕೆಟ್ಟ ಸಹವಾಸಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ¹ ತ್ಯಜಿಸಿಬಿಟ್ಟೆನು. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಮಾತೃಪ್ರೀತಿಯವರಿಗೂ ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಬೆಂಗಳೂರು,

ಮಾರ್ಚ್, ೧೨, ೧೯೪೯ }

ಇಂತೀ ನಮಸ್ಕಾರಗಳು,

ರಾಮಚಂದ್ರ.

೫. ಸ್ನೇಹಿತನೊಬ್ಬನು ತನ್ನ ಸಂತೋಷವನ್ನು ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಸ್ನೇಹಿತನಿಗೆ ತಿಳಿಸುವಿಕೆ

ಮೈಸೂರು,

ಮೇ ೨೩, ೧೯೪೯

ಮಹಾರಾಜಪ್ರೀ ನಾರಾಯಣರಾಯರವರ ಸಮಕ್ಷಮಕ್ಕೆ

ರಂಗರಾಯನ ನಮಸ್ಕಾರಗಳು. ಉಭಯ ಕುಶಲೋಪರಿ ಸಾಂಪ್ರತ್.

ನಾನು ಮೂರು ವರುಷಗಳಿಂದಲೂ ಆಯುರ್ವೇದ² ಕಲಾಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ³ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆನೆಂಬ ವಿಷಯವು ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರಬಹುದು. ಈ ಓದಿನ ಜತೆಗೆ⁴ ಸಂಸ್ಕೃತ ವಿದ್ವತ್ಪರೀಕ್ಷೆಗೂ⁵ ಅಭ್ಯಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದೆನು. ಈ ವರುಷದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಮೇಲೆ ಕಂಡ ಎರಡರಲ್ಲಿಯೂ ಮೊದಲನೆಯವನಾಗಿ ತೇರ್ಗಡೆಯಾಗಿದ್ದೇನೆ. ನನಗೆ ಸರಕಾರದವರು ಮೂವತ್ತು ರೂಪಾಯಿಗಳು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವೇತನವನ್ನು⁶ ಕೊಟ್ಟು ಕಲ್ಕತ್ತಾ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಆಯುರ್ವೇದ ವಿದ್ಯಾಪಂಡಿತ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಓದಲು ಕಳುಹಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ 'ಚುನಾಯಿಸಿರುವರೆಂಬ' ವಿಷಯವನ್ನು ನಿಮಗೆ ತಿಳಿಯಪಡಿಸಲು ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತಿರುವೆನು. ನಾನು ಬರುವ ಜೂನ್ ತಿಂಗಳ ೧೫ ನೆಯ ತಾರೀಖಿಗೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಪ್ರಯಾಣಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ವಿಜ್ಞಾನಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ನಿಮ್ಮ ತಂದೆಯವರಿಗೂ ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಕೋರುತ್ತೇನೆ.

ಇಂತೀ ತಮ್ಮ ಪ್ರಿಯಮಿತ್ರ,

ರಂಗರಾಯನ ನಮಸ್ಕಾರಗಳು.

The above examples chiefly illustrate the style of correspondence amongst Hindus. Usually in Christian circles the titles 'ಭಾಗೀರಥೀ ಸಮಾನರಾದ,' 'ಸಹಸ್ರಾಯು' would not appear; occa-

¹ ಸಹವಾಸ companion (2 n.). ² ಆಯುರ್ವೇದ Hindu system of medicine (1 n.). ³ ಕಲೆ an art (Skt. ಕಲಾ.). ⁴ ಜತೆ (ಜೊತೆ) union, combination (2 n.). ⁵ ವಿದ್ವತ್ a scholar. ⁶ ವೇತನ allowance (1 n.). ⁷ ಚುನಾಯಿಸು choose, select (1 tr.).

sionally ತೀರ್ಥರೂಪ. 'ಪ್ರಿಯ ತಂದೆತಾಯಿಗಳಿಗೆ' (ದೊಡ್ಡಪ್ಪ, ದೊಡ್ಡಮ್ಮ, ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ, ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ, ಅಣ್ಣ, ಅಕ್ಕ—ನವರಿಗೆ, ತಮ್ಮನಿಗೆ, ತಂಗಿಗೆ), ಸ್ನೇಹಿತನಾದ ಸ್ನೇಹಿತಳಾದ. . . . ಪ್ರಿಯ ಮಗನಿಗೆ (ಮಗಳಿಗೆ), such forms as these would usually be found. Ordinarily in letters between Christians the formula 'ಉಭಯಕುಶಲೋಪರಿ ಸಾಂಪ್ರತ' does not occur.

(b) Sample letters on Mission and Church business

೧. ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವವರಿಂದ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕರಿಗೆ

ಸ್ಥಳ,
ತಾರೀಖು

ಘನ . . ಬೋಧಕರಿಗೆ—

ಅಯ್ಯಾ! ¹ ತಾವು ಬರುವ ತೇದಿ (ತಾರೀಖು) ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಮುರುವಣಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡಾಗ 13 ನೇ ತೇದಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಿರಿ. ಇಲ್ಲಿ ಸಮುದ್ರಿಯಾಗಿ² ಮಳೆಗಳಾದವು. 9 ದಿನ ಬಿಡದೆ ಹಗಲು ತಪ್ಪಿದರೆ ರಾತ್ರಿ, ರಾತ್ರಿ ತಪ್ಪಿದರೆ ಹಗಲು ಬಂತು. ಬೆಳೆಯು ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ಸಭಿಕರು ಉಟದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ತೊಂದರೆ ಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಹದಿನೈದು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊಸ ಫಲ ಸಿಕ್ಕುವುದೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತೇವೆ. ಮನೆಕೆಲಸಗಳನ್ನೂ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಮಳೆಗಳ ದೆಸೆಯಿಂದ ಶಾಲೆ ಮತ್ತು ಮನೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ನಾಳೆ ಶನಿವಾರದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತೇವೆ. ನಮ್ಮ ಗುಡಿ ಪಾಳೆಯಲ್ಲಿ³ ತಂಬಾಕು⁴ ಹಾಕಿದೆವು. ಬೆಳೆಯನ್ನು 30 ರೂಪಾಯಿಗೆ ಈಗಲೇ ಕೇಳಿದರು. ಸುಮಾರು 12 ರೂಪಾಯಿ ನಮಗೆ ಖರ್ಚು ಆಯಿತು. ತಾವು ಬಂದಾಗ ನೋಡಿ ಮಾತಾಡೋಣ. ಸಭೆಯ ಲೆಖ್ಪಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಾಗ ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅಯ್ಯಾ! ನನಗೆ ಓದಲಿಕ್ಕೆ ಒಂದು ಪುಸ್ತಕ ತರಬೇಕೆಂದು ವಿಜ್ಞಾಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ತಮ್ಮ ಬರೋಣಕ್ಕಾಗಿ ಇದಿರುನೋಡುತ್ತಿರುತ್ತೇನೆ. ಇಂತೀ ನಮಸ್ಕಾರಗಳು.

ತಮ್ಮ ವಿಧೇಯ,
[ರುಜು]

೨. ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕರ ಉತ್ತರ

ಸ್ಥಳ,
ತಾರೀಖು

ಪ್ರಿಯ. . . ಅಯ್ಯನವರಿಗೆ—

ನೀವು ತೇದಿ . . . ರಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಪತ್ರ ತಲಪಿ ಸಂಗತಿ ಪರಿಷ್ಕಾರವಾಯಿತು.⁵ ನಾನು ಮುರುವಣಿಯಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ತಿಳಿಸಿದ ಪ್ರಕಾರ 13 ನೇ ತೇದಿ ಬರುತ್ತೇನೆ.

¹ ಅಯ್ಯಾ as a form of address is very common amongst Christians.

² ಸಮುದ್ರಿ plenty (2 n.). ³ ಪಾಳಿ enclosure. ⁴ ತಂಬಾಕು tobacco. ⁵ ಪರಿಷ್ಕಾರ clear.

ಸಮುದ್ರಿಯಾಗಿ ಮಳೆಯಾದುದರ ಫಲವಾಗಿ ಬೆಳೆಯು ಚೆನ್ನಾಗಿದೆಯೆಂದು ಕೇಳಿ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಪೈರು ಕಟಾವಿಗೆ¹ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಇನ್ನೂ ಬರಬೇಕು ಹದೆ² ಮಳೆ ಅವಶ್ಯಕವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಸಭಿಕರು ಉಟದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಬರೆದಿರುವಿರಿ. ಕಾರಣವೇನೋ ತಿಳಿಯದು. ಮಳೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆದರೆ ದರಗಳು ಇಳಿಯಬೇಕಲ್ಲಾ. ಮನೆಕೆಲಸ ಮತ್ತು ತಂಬಾಕಿನ ವಿಚಾರ ನಾನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಾಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡೋಣ. ಸಭೆಯ ಲೆಖ್ಪವನ್ನು ವರ್ಷಾಂತ್ಯಕ್ಕೆ ತಯಾರಿಸಿ³ ತೋರಿಸುವುದು. ಓದಲಿಕ್ಕೆ ಒಂದು ಪುಸ್ತಕ ಬೇಕು ಎಂದು ಬರೆದಿರುತ್ತೀರಿ. ಇಂಥಾದ್ದೆಂದು ನಮೂದಿಸಿಲ್ಲ. ಸಭಿಕರೆಲ್ಲರಿಗೆ ನನ್ನ ವಂದನೆ.

ಇಂತೀ ನಮಸ್ಕಾರಗಳು,
[ರುಜು]

೩. ರಜಾಕ್ಕೆ ಅರ್ಜಿ

ಭದ್ರಾವತಿ ಹೈಸ್ಕೂಲ್ ಹೆಡ್‌ಮಾಸ್ಟರ ಸಮಕ್ಷಕ್ಕೆ—

ಮೂರನೇ ತರಗತಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಕೆ. ರಾಮಯ್ಯನು ಮಾಡುವ ವಿಜ್ಞಾಪನೆ. ನನಗೆ ನಿನ್ನ ಮಂಗಳವಾರದಿಂದ ಕಠಿಣವಾದ⁴ ನೆಗಡಿ⁵ ಕೆಮ್ಮಲು⁶ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಈಗ ಜ್ವರದಿಂದ ಮಲಗಿದ್ದೇನೆ. ಆದುದರಿಂದ ದಯೆಯಿಟ್ಟು ಈ ದಿನದಿಂದ ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳ ರಜಾ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಭದ್ರಾವತಿ, }
20-3-1948 }

ತಮ್ಮ ವಿಧೇಯ,
ಕೆ. ರಾಮಯ್ಯ.

೪. ಮಗನನ್ನು ಬೋರ್ಡಿಂಗ್ ಶಾಲೆಗೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ತಂದೆಯು ಬರೆದುಕೊಂಡ ಕಾಗದ

. . . . ಬೋರ್ಡಿಂಗ್ ಶಾಲಾ ಮಾನ್ಯನೇಚರ ಸಮಕ್ಷಮಕ್ಕೆ

ಅಯ್ಯಾ,

ನನ್ನ ಎರಡನೇ ಮಗನಾದ . . . ಎಂಬವನನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಬೋರ್ಡಿಂಗ್ ಶಾಲೆಗೆ ಸೇರಿಸಲು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ನಿಮಗೆ ನಮ್ಮ ಪರಿಚಯವಿದೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಬಾಲಕನ ವಿಚಾರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬರೆಯಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅವನ ವಯಸ್ಸು ಹತ್ತು. ಈಗ ಪ್ರಾಥಮಿಕ⁷ ಶಾಲೆಯಿಂದ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ⁸ ಶಾಲೆಗೆ ಸೇರಲು

¹ ಕಟಾವು cutting (3 B n.).

² ಹದ proper state, good.

³ ತಯಾರಿಸು

make ready (1 tr.).

⁴ ಕಠಿಣ severe.

⁵ ನೆಗಡಿ cold in head (2 n.).

⁶ ಕೆಮ್ಮಲು

cough (3 B n.).

⁷ ಪ್ರಾಥಮಿಕ primary.

⁸ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ middle.